

**KEĎ SA
Z BANKÁROV
STANÚ**

VINÁRI

**K BIZNISU
VEREJNÝM
ÚPISOM AKCIÍ**

STRANA 26

Vízia prekonal nedostatok kapitálu

Dvojica mladých bankárov sa dostala k vinárstvu cez verejný úpis akcií

Ivan Haluza

Plánujete rozbehnúť nejaký nový biznis. Nielen preto, že vás láka, ale máte na trhu zanalyzované, že ním naozaj viete osloviť spotrebiteľov a prosperovať. No s podnikaním iba začínate a nemáte dostatočný vlastný kapitál ani biznis históriu, aby vám ďalšie potrebné peniaze požičala banka či zveril iný investor.

Presne v takejto situácii bola pred troma rokmi dvojica mladých zamestnancov jednej banky, ktorí si chceli začať budovať vlastné vinárstvo. Mali naň osobitý biznisplán, no každý iba dvanásťtisíc eur voľného kapitálu.

Napriek tomu dnes už majú v Holíči vlastnú výrobu vín na desiatky tisíc litrov vína, vlastnú osobitú značku vín a chystajú sa investovať do kapitálovo oveľa náročnejšieho nákupu vlastných viníc.

Ako to dokázali bez bankových úverov a spolkov s veľkými investormi? Kapitál získali na Slovensku netradičnou metódou. Cez verejný úpis akcií. Musia sa tak síce o svojom biznise radíť aj s mnohými, často malými, investormi, čo predtým nepoznali, no, ako hovorí jeden z nových vinárov Slovák Juraj Smaženka, radšej budú s jeho českým biznis partnerom Josefom Rongem vlastniť iba menší podiel niečoho väčšieho a hodnotnejšieho, ako by mali mať niečo len sami, no veľmi malé.

Bankári dozreli na vinárov

Obaja dnešní vinári sa pôvodne spoznali v českej Komerčnej banke, kde dlhší čas pracovali. J. Ronge išiel do bankovníctva po doštudovaní podnikovej ekonómie a manažmentu. A J. Smaženka mal za sebou štúdiá medzinárodných vzťahov. V banke však po čase obaja začali premýšľať o tom, že presedlajú na vinárstvo a vybudujú vlastný biznis.

J. Ronge hovorí, že má rád víno i vinice už vyše desať rokov. Zvykol si na ne v manželkinej rodine, ktorá pochádza z Veľkých Pavlovíc. Moravského mestečka, ktoré patrí do najväčšieho vinárskeho regiónu susedov spoza rieky Moravy.

Na Morave sa začal o víno viac zaujímať aj J. Smaženka. Ešte pred založením vlastného vinárstva s J. Rongem tam začal obchodovať s vínami tamojších moravských vinárov. Exportoval ich na Slovensko. Sám si urobil aj somelierske skúšky. Od vinárov sa učil, ako sa pestuje hrozno a vyrábajú vína. Pred pia-

timi rokmi si ešte popri práci v banke prenajal na Morave menšie vinice a dorábal tam prvé vlastné víno.

Dnes sa o kvalitu vín podnikateľskej dvojici stará skúsený enológ z Moravy, ktorého služby si vinárstvo prenajíma. Oni sa zameriavajú skôr na financie a marketing firmy.

Vinárstvo Habsburg tandem založil v roku 2015. Po tom, čo si najskôr racionálne zhodnotil, že víno môže byť nielen pekným, ale aj výnosným biznisom.

„Už ako bankár som videl, že klientom našej banky, ktorí podnikali vo vinárskom biznise, sa darí,“ hovorí J. Smaženka. Veľký potenciál vidí aj v tom, že napríklad na Slovensku sa ročne vypije až zhruba 700-tisíc hektolitrov vína, ale polovicu z toho kryjú dovozy z cudziny - z juhoeurópskych či dokonca juhoamerických krajín. Práve v tom vidí veľký potenciál pre rozbeh nových tunajších výrobcov vína.

Cesta za Habsburgovcami

Vinárstvo napokon dvojica nezaložila na Morave, kde ju víno pôvodne očarilo, ale na druhej strane hranice - v slovenskom Holíči. A to nie len preto, že odtiaľ pochádza J. Smaženka.

V Holíči sa totiž môžu aj ľahšie odlišiť od iných konkurentov, pretože pred nimi bolo v meste iba jedno vinárstvo napriek tomu, že Holíč patrí do jedného z najcennejších slovenských vinárskych regiónov - do Malokarpatskej vinárskej oblasti. Na porovnanie - vo Veľkých Pavloviciach s troma tisíckami obyvateľov sú až dve desiatky vinárstiev.

Na slovenský Holíč padla voľba aj preto, že J. Smaženka dodával už skôr moravské vína hlavne do slovenských reštaurácií, no práve tie čoraz častejšie od neho pýtali slovenské vína.

Veľmi dôležitú úlohu v prospech Holíča zohralo aj to, že tam svoje víno mohli spojiť so slávnym menom rakúsko-uhorských panovníkov - Habsburgovcov. V Holíči si totiž dvojica kúpila objekt bývalej reštaurácie, ku ktorej patrí aj časť starých podzemných chodieb holičského zámku, a ten bol voľakedy letným sídlom panovníčky Márie Terézie.

Zanedbaný objekt dávnejšie zavretej reštaurácie na prvý pohľad nepúta, no pre mladých vinárov sú rozľahlé chodby, z ktorých najdlhšia má vyše päťdesiat metrov, ideálne ako pivnice na výrobu ich vín a tiež na zriadenie reprezentatívnych degustačných priestorov.

„František Lotrinský, manžel Márie Terézie, u nás v Holíči vybudoval dosť rozsiahle vinice i vinárstvo, a tak je prirodzené, že svoje podnikanie spájame so známym menom z histórie,“ hovorí J. Smaženka. Dodáva, že cennú značku Habsburg si mohol na svoje vína zaregistrovať aj preto, že v Rakúsku sa síce slávne meno panovníckeho rodu spája s mnohými produktmi, napríklad s parfumami či

odevmi, no na víno ju nemal zaregistrovanú žiadnu rakúsku podnikateľ.

Cez úpis akcií

Ešte pozoruhodnejší kúsok ako pri označení svojho vína známym menom sa tandem mladých vinárov podaril pri zabezpečení finančných zdrojov na podnikanie.

Na vinárstvo vtedy mal každý len niečo viac ako 12-tisíc eur, preto si najskôr hľadali majetnejšieho spoluinvestora. Rokovali až s tromi, no ani s jedným sa nedohodli. „Stáli sme vtedy pred rozhodnutím, či našu víziu s novým vinárstvom opustíme, alebo to skúsime cez na Slovensku veľmi nevyužívané založenie akciíky cez verejný úpis akcií.“

Budeme radšej vlastniť iba menší podiel niečoho väčšieho, ako by sme mali mať niečo len sami, no veľmi malé.

Juraj Smaženka, Josef Ronge

Ako bankári poznali zákonné podmienky úpisu, a to im veľmi pomohlo pri jeho príprave. No pre úradníkov slovenského finančného dohľadu, ktorí im schvaľovali podklady úpisu, to bola v ich praktickej práci úplná novinka. Rovnako pre notára, ktorý im overoval potrebné listiny. Tomu museli dokonca mechanizmus úpisu najskôr vysvetliť.

Úpisy akcií svojej novej firmy realizovali v dvoch výzvach po stotisíc eur. Do takejto sumy totiž vyhlasovateľ výzvy nemusí prejsť zložitejším procesom schvaľovania, ktorý je navyše výrazne nákladnejší. J. Ronge hovorí, že výzva nad stotisíc eur stojí vyhlasovateľa len cez rôzne poplatky až okolo 30-tisíc eur.

Celkovo 200-tisíc eur stačilo začínajúcim vinárom na to, aby si mohli hľadať priestory i dodávateľa technológií na výrobu vín.

Výzvu na úpis akcií spolu s konkrétnym projektom nového podniku zverejnili na novom webe vinárstva a v niektorých printových médiách. „Ak sme chceli získať investorov, museli sme byť maximálne otvorení a náš projekt musel mať naozaj veľmi reálne kontúry, aby sa ľudia, upisujúci akcie, o svoje peniaze, ktoré nám zveria, nebáli,“ hovorí J. Smaženka.

Výsledky budujú dôveru

V dvoch výzvach sa podarilo upísať štyri päťnásobné ponúknuté akcie a získať tak 160-tisíc eur. Okrem dvojice bývalých bankárov akcie upísala skoro tridsiatka iných investorov. Medzi nimi napríklad majiteľ lekární či vlastník logistickej firmy, ale aj ľudia, ktorí vôbec nepodnikajú. Jedna akcia sa dala kúpiť za tisíc eur.

Tretinu spolumajiteľov nového vinárstva tandem predtým vôbec nepoznal. Práve tí však upísali väčšie balíky akcií. Výsledok je taký, že zakladatelia vlastnia vo vinárstve po osem percent akcií, ale až traja iní akcionári držia ešte väčšie balíky. Dvaja najväčší akcionári vlastnia po takmer 13 percent akcií Vinárstva Habsburg.

Zakladatelia teda majú vo vlastnej firme ľudí, ktorí do jej napredovania môžu hovoriť ešte viac ako oni sami. Dokonca investori ich môžu od vedenia firmy aj odstaviť - zakladatelia majú dovedna len 16 percent akcií. Oni sami hovoria, že si všetky tieto riziká síce uvedomujú, no pokiaľ sa vinárstvu bude dariť, investori nemajú prečo zasahovať do vedenia podniku. Zatiaľ to aj naozaj platí.

„Naši spolumajitelia sa zatiaľ správajú len ako finanční investori. Firmu nechávajú riediť iba nás dvoch, lebo zatiaľ ide všetko tak, ako sme si naplánovali,“ hovorí J. Smaženka. Ale dodáva, že takáto súhra funguje v podobne založených firmách iba vtedy, pokiaľ

Pestrý svet dobre zarábajúceho slovenského vinárstva

Mesto
Názov vinárstva
Vlastník
Tržby za rok 2016

Modra
Elesko
Igor Ledecký
2 mil. €

Pezinok
VPS –
Vinohradníctvo
Pavelka a syn
Pavelkovci
1,2 mil. €

Krakovany
K&L Real Krakovany
Liliana Ružičová
5,7 mil. €

Topoľčianky
Vinárske závody Topoľčianky
hornonitrianski vinári
17,7 mil. €

Pezinok
Vino Matyšák
Peter Matyšák
7,8 mil. €

Trnava
Vino Mrva &
Stanko
Vladimír Mrva
a Peter Stanko
2,4 mil. €

Nitra
Vino Nitra
Eduard Šebo
7,9 mil. €

Vráble
Dufrex - Vinanza
Hegedúsovci
6,3 mil. €

Bratislava
Villa Vino Rača
bratislavskí
podnikatelia
2,7 mil. €

Šenkvice
Karpatská Perla
Ladislav Šebo
1,6 mil. €

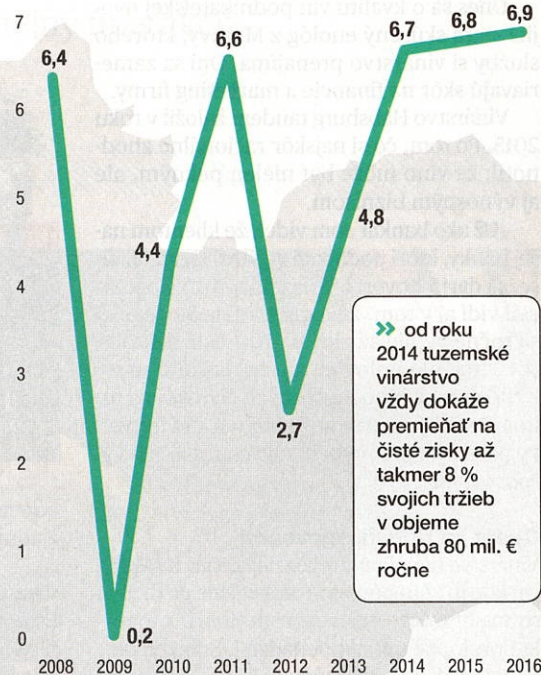
Sereď
Hubert J.E.
Henkell&Sohnlein
26,4 mil. €

Levice
Vino Levice
Jablonický
3 mil. €

Veľký Krtíš
Movino
Jozef Špirko
a Peter Ondro
4,4 mil. €

Nesvady
Virex
František Virág
2,1 mil. €

Ziskovosť slovenského vinárstva (mil. €)

PRAMEN:
Štatistický úrad SR

lídri z vedenia poskytujú ostatným akcionárom o chode podniky iba pravdivé informácie.

„Dôveru našich spoluvlastníkov máme aj preto, že jednoducho vinárstvo nie je žiadny start-up, ktorý sa napokon v praxi vôbec nemusí uplatniť. Víno je tradičný produkt, ktorý keď sa robí naozaj dobre, tak trh oň má rozhodne záujem,“ pokračuje J. Smaženka.

J. Ronge ho dopĺňa, že po prvých dvoch rokoch práce je dnes majetok firmy väčší ako kapitál, ktorý pôvodne získali od investorov. Navyše tento rok by už vinárstvo po tom, ako na trh dodá vyše 25-tisíc litrov vína, malo byť aj v prvom zisku.

Dôveru investorov si dvojica bývalých bankárov buduje určite aj tým, že vinárstvo nie len sami riadia, ale aj budujú. Majú v ňom iba jedného zamestnanca a, keď na to prišlo, ne-

mali problém obliecť si montérky a sami robiť aj jednoduchšie stavebné i výkopové práce.

Ďalší úpis na vinice

Ako to však už v podnikaní väčších skupín spoluinvestorov býva, rozpory nastávajú, keď sa ich firmám prestáva dariť a biznis plány sa neplnia. No dvojica si zjavne verí, lebo už chystá ďalší úpis akcií a bude hľadať ďalších investorov. Tentoraz to už bude oveľa nákladnejší projekt, ako bolo vinárstvo.

J. Smaženka a J. Ronge ponúknu investorom akcie až za päť miliónov eur. K vinárstvu chcú prikúpiť vlastné vinice, čo je investične oveľa náročnejšie ako výroba vín. No na druhej strane vinárstvo bude mať vlastné hrozno a nebude ho musieť kupovať od iných pestovateľov. Dovedna chcú odkúpiť až oko-

lo 45 hektárov viníc. V okolí Holíč, aby boli k vinárstvu v meste čo najbližšie.

Na projekt viníc pritom založili novú firmu Vinohrady Habsburg, pretože spoluvlastníci Vinárstva Habsburg, samozrejme, nechcú, aby sa ich podiely „riedili“ premiešaním s novými investormi do viníc. „Predpokladáme, že do viníc budú investovať aj niektorí naši investori z vinárstva, ale nechceme obe veci miešať dohromady. Vo viniciach sa vytvorí nová zostava akcionárov,“ hovorí J. Smaženka.

Aby k iniciatívam prilákali viac investorov, hodnotu upisovaných akcií znížili z tisíc na sto eur. Záujem teda môžu prejavovať aj malí investori. Pri objemnejšej výzve už museli prejsť cez oveľa náročnejšiu procedúru úradného schvaľovania. Pretože si mnohé podniky k výzve vedeli vypracovať sami, na poplatkoch ich stála „len“ niekoľko tisíc eur.

Chuť proti legislatíve

Vlastné vinice vinárstvu zabezpečia lepšiu kontrolu nad kvalitou výroby už od pestovania hrozna. Tandem sa podobne ako mnoho iných malých začínajúcich vinárstiev totiž zameriava výhradne na výrobu kvalitných vín s prívlastkom.

Pravda je však aj to, že Vinárstvo Habsburg

A víno ďalej láka

(noví hráči vstupujúci do vinárstva)

Štefan Šimák

- » Zámocké vinárstvo Pezinok
- » bývalý spoluvlastník vydavateľstva Spoločnosť 7 Plus

Oszkár Világi

- » vinárstvo pri obci Chľaba na sútoku Dunaja a Ipľa
- » juhoslovenský podnikateľ a šéf rafinérie Slovnaft

Jozef Jankulák

- » Chateau Grand Bari v tokajskej oblasti
- » spolumajiteľ inovatívnej strojárkej firmy Spinea

Tibava
Pivnica Tibava
Červenkovci
1,6 mil. €

Tokaj – Malá Trňa
Tokaj & Co
viacerí podnikatelia
1,1 mil. €

zatiaľ svoje víno nemôže označovať ako víno s prívlastkom, ale len ako akostné víno. V Holiči totiž nespracúva miestne hrozno, ale hrozno zo susednej Moravy. „Z moravských Velkých Pavlovíc či Tvrdonic si síce vozíme hrozno v kvalite vín prívlastkových, ale v zmysle legislatívy ho musíme označovať len ako víno akostné,“ hovorí J. Ronge s tým, že svojím zákazníkom vedia svoje vína aj tak predat

v cenových reláciách na úrovni okolo ôsmich až deviatich eur za jednu fľašku.

Cieľom podniku je dostať sa postupne až na predaj zhruba stotisíc litrov ročne, teda štvornásobok dnešného výkonu.

S vínom až do domácnosti

Vinárstvo chce rásť nielen cez dodávky vín do reštaurácií či hotelov, ktorým ponúka aj školenie personálu, ale už dnes si buduje aj prvotnú klientelu. „Ľuďom, ktorí už boli na degustáciách v našom vinárstve alebo sme ich stretli na výstavách, posielame maily i voláme, či nechcú naše víno priviezť až k nim domov. Jednoducho chceme byť veľmi aktívni a osobní,“ hovorí J. Smaženska.

Firma si tiež hľadá prvých partnerov na odber vín aj v zahraničí. Rokuje už s britskými i škandinávskymi odberateľmi.

A J. Ronge medzi nové plány zaraďuje aj to, že časom sa možno pustia aj do obnovy bývalej reštaurácie, ktorá stojí nad ich vinárstvom. „Staršia reštaurácia bola takým nechceným prívieskom k našim historickým

podzemným chodbám, no možno z nej v budúcnosti spravíme penzión pre hostí, ktorí prídu za naším vínom.“

Čoraz viac konkurentov

Či sa holičské Vinárstvo Habsburg aj so svojimi sesterskými vinicami zakorení medzi tunajšími výrobcami vína naozaj pevnejšie, ukáže až budúcnosť. Jeho štart s prizvaním množstva menších spoluinvestorov môže byť inšpiratívny pre množstvo začínajúcich podnikateľov z rôznych odvetví, ale pravda je aj to, že konkurencia vo výrobe kvalitných slovenských vín je čoraz širšia.

Mnohé vinárske veľkopodniky zo socialistických čias síce v ostatných dvoch desaťročiach skrachovali, no do vinárskej brandže začalo vstupovať množstvo nových hráčov. A to nielen nadšencov s vášňou pre víno, ktorých finančné možnosti sú predsa len limitované. Vinárstva si buduje aj nemálo hráčov z najvyšších poschodí slovenského biznisu, ktorí pôvodne zbohatli v úplne iných brandžiach.

© TREND

Vyberte si hračku a pomôžte deťom zostať s blízkymi

Prispejte na www.rodinasapocita.sk

Niekedy sa rodiny ocitnú v zložitej situácii. Často stačí málo, aby deti nemuseli odísť do detského domova. **ĎAKUJEME.**

Úsmev ako dar
...aby každé dieťa malo rodinu

Kampaň podporili:

Mediálni partneri:

LUTO automotive
DETROITSKÉ SLUŽBY

>>TIMED<<

RADIX
STROJNÍČKA A TECHNIKA

SANOMED

**KOLÁČOVÉ
A DOPRAVNÉ
STAVBY**

Zoznam.sk

Ječné

CINEMAX
MARKETPLACE FILMOV A SÉRIÍ

MAN

NMH203350/08